

Nom del castell: Tossa
Data de construcció: segle X
Municipi: Tossa de Mar
Comarca: Selva
Altitud: 55 m
Coordenades: E 494615.5, N 4618460.5 (ED50 UTM 31N)
Longitud: 2° 56' 2.915" Latitud: 41° 42' 57.88" (ETRS89 Geodèsiques)
Com arribar-hi: tot el recinte murallat i les torres formen gairebé part del nucli urbà.

La vila murallada i el castell

El promontori de Tossa, lloc ocupat des d'època ibèrica i romana, apareix documentat des del s. X formant part del comtat de Barcelona, que el va cedir al monestir de Santa Maria de Ripoll.

Aquesta abadia l'any 1187 va concedir una carta de poblament que, a més, plantejava la idea de construir un castell a l'indret on segurament hi havia hagut una torre de guaita, i a partir del qual es van edificar les muralles. El monestir de Ripoll hi va tenir per batlles membres de les famílies Soler, Riera, Vern i Falguera. La vila va sofrir, l'any 1285, l'atac dels francesos, que la van enderrocar i incendiar. Al segle següent, però, consta que s'hi feien obres a la fortificació.

El castell, situat on hi ha el far, va ser enderrocat l'any 1917. El 1931, el conjunt del recinte emmurallat era declarat monument nacional.

La vila

Del recinte emmurallat, que ressegueix la forma del turó pel costat nord-oest, se'n conserva un llenç de muralla esglaonada, amb merlets rectangulars, mènsules i espitlleres als angles, i amb set torres de planta circular atalussada i cos cilíndric. En destaquen tres de més altes i de diàmetre més gran; reben el nom de torre d'en Joanàs (la més oriental, gairebé damunt el mar), de les Hores o del Relotge (al costat del portal d'entrada a la vila), i la torre del Codolar o de l'Homenatge (a l'oest, al costat del que va ser el Palau del Batlle i que actualment acull el museu municipal). Totes tres acaben en corseres formades per mènsules escalonades que sostenen petits arcs de mig punt, i la seva estructura, amb accés des d'una porta situada al camí de ronda, era de tres pisos, coberts amb voltes de pedra i comunicats amb trapes.

El portal d'entrada al recinte, al costat de la torre del Relotge, com hem vist, és una doble porta de mig punt i rastell que dona a una plaça des d'on es pot accedir, pròpiament, a la Vila Vella, amb cases dels ss. XV i XVI, i a unes escales adossades a l'interior de la muralla que porten al camí de ronda.

D'època romànica són les sageteres de la muralla, fetes amb dos o tres blocs de pedra, i el parament amb pedres poc desbastades visible a la part inferior, mentre que la resta del recinte murallat pertany al moment de la seva reconstrucció al s. XIV.

Al cim de la vila hi ha les restes d'una altra torre, que conserva una alçada d'uns 3 m i sembla d'època més tardana. Prop seu hi ha una cisterna.

Del castell, que era situat on hi ha el far, no queda gairebé res. En canvi, s'han conservat vestigis de la primitiva església parroquial, d'estil gòtic, dedicada a sant Vicenç.

Nota: extret del volum *La Selva de la Catalunya Romànica* d'Editorial Pòrtic, setembre de 2000

Jordi Gironès Vilardebò
gener de 2009

Totes les fotografies daten de l'any 1977 i són fetes per Jordi Gironès

